

طرح حمایت از پایان نامه‌های دانشجویی

در زمینه فناوری اطلاعات IT

سازمان همیاری اشتغال فارغ التحصیلان جهاد دانشگاهی

عنوان: حمایت از پایان نامه‌های دانشجویی در زمینه فناوری اطلاعات IT

گردآوری: اداره امور آموزشی

تاریخ انتشار: ۱۳۸۲

نشانی: تهران، خیابان ولی عصر، پائین تر از خیابان دکتر فاطمی، کوچه میرهادی، پلاک ۳ - اداره امور آموزشی

www.jobiran.com

نقل مطالب با حفظ حقوق معنوی سازمان همیاری اشتغال فارغ التحصیلان و با ذکر مشخصات کامل گزارش بلامانع است.

مقدمه

امروزه بحث فناوری اطلاعات (IT) Information Technology کم و بیش در محافل اجتماعی و تصمیم‌گیری به عنوان یک مسئله مهم و قابل توجه مطرح می‌باشد و تمام مسئولین و کارشناسان به اهمیت این موضوع و نقش انکارناپذیر آن در رشد و توسعه کشور اذعان دارند. رشد این پدیده جدید طی چند سال اخیر و بویژه پس از ظهور و همگانی شدن اینترنت به نحو محسوس و نامحسوسی سبب تغییر در شیوه‌ی زندگی و کسب و کار جوامع انسانی شده است. به طوری که آثار IT در حوزه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و حتی قلمرو زندگی خصوصی افراد به وضوح دیده می‌شود و ردپای آن را در محیط زندگی هر فردی می‌توان مشاهده کرد. یکی از حوزه‌هایی که IT نقش بسزایی در آن دارد اشتغال و عرصه‌های مختلف کسب و کار می‌باشد. روندهای حاکم در این دو حوزه نیز به وضوح نشانگر واقعیت فوق می‌باشد. از یک سو تنوع، سرعت، مبادله آسان و نوآوری‌های روزانه در IT و از سوی دیگر سطح بالای تقاضای افراد و سازمان‌ها، قابلیت‌های اشتغالی آن را بیش از پیش به منصفی ظهور می‌گذارد. بنابراین ضرورت ایجاد شرایط مناسب برای بهره‌گیری از پتانسیل‌های موجود IT و شناخت جوانب مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و تکنولوژیکی آن کمک مؤثری در توسعه جامعه ما در آینده خواهد نمود.

فناوری اطلاعات نه به عنوان یک سیستم سخت‌افزاری و نرم‌افزاری بلکه به مثابه یک نظام فکری و فرهنگی مطرح است. و دامنه این نظام فکری تولید، بهره‌برداری، مبادله اطلاعات و نحوه استفاده از آن را در بر می‌گیرد. بدیهی است که در تمام حوزه‌های کسب و کار و کلیه مشاغل موجود و آینده مبادله اطلاعات نقش مهمی را برعهده دارد. در نتیجه تحقیق و تتبع در این حوزه، زیربنای فکری و کاربردی لازم را برای ما بوجود می‌آورد لذا ضروری است که با دیدی بازتر و آگاهانه با این پدیده روبرو شویم.

IT همانند سایر مباحث علمی دارای رویکردها و اثرات مختلفی است. شناخت و دستیابی به بنیان‌های اساسی، اصول و قواعد، الزامات و زمینه‌های کاربردی آن به تمهیدات و پیشنیازهایی احتیاج دارد که یکی از مؤثرترین راه‌های رسیدن به این مهم همانا انجام پژوهش‌های علمی، بنیادی و کاربردی در این خصوص است. بررسی و کنکاش عمیق‌تر و هدایت زمینه‌های کاربردی IT به سمت پژوهش‌های بنیادی و کاربردی، بستر مناسبی برای پذیرش و توسعه‌ی این پدیده می‌باشد.

دانشگاهها به عنوان معتبرترین مراکز تولید علوم، فنون و افکار جدید نقش انکارناپذیری در نشر و بسط آنها دارند. در این میان پژوهش‌های علمی و پایان‌نامه‌های دانشجویی مناسب‌ترین محمل و فرصت خوبی برای عملی ساختن و پرداختن به چنین اندیشه‌ای است. لذا تمرکز تحقیقات بر روی مسائل پیش روی جامعه در حوزه‌ی IT گامی مهم و مؤثر در شناسایی الزامات، پیش‌نیازها، ضرورت‌های ساختاری و بستری مناسب برای بومی سازی دانش کاربردی IT می‌باشد. از آنجا که دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری در طول تحصیل خود فرصت مناسبی برای پرداختن به فعالیت‌های علمی و پژوهشی دارند. لذا حمایت از آنها و سوق دادن بخشی از تحقیقات دانشگاهی به سمت و سوی IT و موضوعات جانبی آن یکی از اقدامات مؤثر در جهت کمک به کاربردی کردن آن می‌باشد. آنچه که در تدوین برنامه حمایت و پشتیبانی از پایان‌نامه‌های دانشگاهی در حوزه‌ی IT اهمیت دارد رویکرد مشارکتی و جلب همکاری و استفاده از توانمندی‌های محققین و دانش‌پژوهان داخلی است. از این رو سازمان همیاری اشتغال فارغ‌التحصیلان با حمایت از پایان‌نامه‌های دانشجویی مرتبط با IT می‌تواند نقش ارزنده‌ای برای شناخت مسائل ساختاری و حوزه‌های کاربردی آن داشته و الگوهای مناسبی به جامعه ارائه نماید.

۱- اهداف:

اهداف اجرای طرح حمایت و پشتیبانی از پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی در حوزه IT عبارتند از:

- ۱- جهت‌دهی علمی- کاربردی به پژوهش‌های IT در قالب پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی
- ۲- بررسی و شناخت علمی- کاربردی مسائل و زمینه‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای IT در حوزه‌های مختلف اجتماعی- اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و تکنولوژیکی
- ۳- بستر سازی فرهنگی و ایجاد زیربنای لازم برای ورود و بسط و نشر IT در جامعه
- ۴- تشویق دانشجویان تحصیلات تکمیلی به انجام تحقیقات در حوزه IT
- ۵- ایجاد حساسیت در بین دانشگاهها و دانشجویان نسبت به اهمیت و کاربرد IT در حوزه‌های مختلف علمی به ویژه اشتغال
- ۶- شناسایی نیازهای تحقیقاتی سازمان‌های دولتی و خصوصی و دستگاههای اجرایی در خصوص

IT

۲- روش انتخاب موضوع پایان‌نامه‌ها

سازمان در این طرح به دو روش ذیل پایان‌نامه‌های مقاطع تحصیلی دکتری و کارشناسی ارشد را انتخاب و مورد حمایت و پشتیبانی قرار می‌دهد:

الف)- پایان‌نامه‌هایی که موضوع آنها از طرف سازمان به دانشجو سفارش داده می‌شود و یا این که از طریق مکاتبه با دستگاههای مختلف اجرایی، سازمان‌ها و مراکز تولیدی دولتی و خصوصی لیست پروژه‌ها و موضوعات پژوهشی آنها را اعلام و سپس آنها را در کمیته علمی به صورت موضوعات پایان‌نامه درآورده و از طریق فراخوان در اختیار دانشجویان متقاضی قرار می‌دهد. این پایان‌نامه‌ها، «پایان‌نامه‌های وابسته» خوانده می‌شود.

ب)- پایان نامه‌هایی که از طریق دانشجویان و یا اساتید راهنمای آنها پیشنهاد می‌شود. در این روش کمیته‌ی علمی موضوعات پیشنهادی را بررسی نموده و نتیجه را به اطلاع دانشجویان می‌رساند. این پایان نامه‌ها، «پایان نامه‌های مستقل» نامیده می‌شود.

۳- انواع حمایت از پایان نامه‌ها

حمایت‌های سازمان شامل هر دو مورد فوق خواهد شد. حمایت‌های موردنظر شامل حمایت‌های مالی، علمی، فنی (نرم‌افزاری و سخت‌افزاری) خواهد بود.

الف)- حمایت‌های مالی

- پایان نامه‌های مقطع کارشناسی ارشد ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

- پایان نامه‌های مقطع دکتری ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال

روش پرداخت کمک هزینه‌ها در ۳ مرحله انجام خواهد شد:

- مرحله اول: ۲۵ درصد مبلغ کمک هزینه پس از تأیید دانشگاه مربوط و امضای قرارداد با دانشجو جهت شروع انجام کار

- مرحله دوم: ۵۰ درصد مبلغ کمک هزینه پس از اتمام ۸۰ درصد مراحل تهیه و تدوین پایان نامه طبق نظر استاد راهنما

- مرحله سوم: ۲۵ درصد مبلغ کمک هزینه پس از دفاع و تصویب پایان نامه و اخذ نمره بالاتر از ۱۵

ب)- حمایت‌های علمی

این نوع حمایت‌ها شامل ارایه منابع علمی و مطالعاتی موجود در سازمان و مجموعه‌ی جهاد دانشگاهی، ارایه مشاوره توسط اساتید و کمیته علمی طرح، معرفی به دستگاهها و نهادهای ذیربط جهت اخذ اسناد و اطلاعات مورد نیاز می‌باشد.

ج) - حمایت‌های فنی (نرم‌افزاری و سخت‌افزاری)

این حمایت‌ها شامل ارائه امکانات استفاده از اینترنت (۲۰۰ ساعت برای مقطع دکتری و ۱۵۰ ساعت برای مقطع کارشناسی ارشد)، ارائه کمک‌های فنی در تحلیل آماری و می‌باشد. توضیح: همهٔ موارد فوق با تقاضای کتبی دانشجو و تصویب کمیته علمی و اجرایی طرح انجام خواهد شد.

۴- تشکیلات اجرایی طرح و وظایف آنها

الف) - تشکیل کمیته علمی و اجرایی طرح:

این کمیته‌ها به طور مجزا و با وظایف تفکیک شده تشکیل و فعالیت خواهند نمود.

الف-۱- کمیته علمی

اعضای اصلی کمیته علمی مرکب از رئیس سازمان، معاون اطلاع‌رسانی، مدیر مرکز رشد و مدیر آموزش سازمان، نماینده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و دو نفر از اساتید حوزه IT می‌باشند. این کمیته بنا به صلاحدید می‌تواند از اساتید و کارشناسان برجسته حوزه IT برای جلسات خود دعوت نماید.

الف-۲- کمیته اجرایی

کمیته اجرایی در طول کمیته علمی قرار می‌گیرد و کلیه امور اداری، پشتیبانی و هماهنگی‌های لازم را انجام می‌دهد. این کمیته مرکب از مدیران و کارشناسان سازمان می‌باشد.

• **وظایف کمیته علمی**

- استخراج موضوعات در زمینه IT و طبقه‌بندی آنها بر اساس اولویت‌های ملی و نیازهای جامعه
- تهیه دستورالعمل‌های علمی مطابق با اهداف طرح
- تعیین شیوه‌ی ارزیابی علمی پایان‌نامه‌ها
- ارزیابی علمی پایان‌نامه‌ها
- بررسی عناوین پیشنهادی دیگر سازمان‌ها و استخراج عناوین پایان‌نامه‌ها مطابق درخواست‌ها
- استخراج ایده‌ها و راهبردهای کاربردی و اجرایی جهت استفاده در سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان ملی و اجرایی کشور
- استخراج طرح‌های تیپ شغلی و پروژه‌های اشتغالزا از نتایج پایان‌نامه‌ها و پیشنهاد آن به سازمان‌های دولتی، خصوصی و سرمایه‌گذاران.

• **وظایف کمیته اجرایی**

- ایجاد هماهنگی بین عوامل مختلف طرح و دانشجویان
 - انجام کلیه امور اداری و تسهیل انجام طرح
 - ابلاغ دستورالعمل‌ها و تصمیمات سازمان و کمیته علمی به دانشجو
- توضیح: جهت سهولت انجام کار این کمیته در یکی از ادارات سازمان متمرکز خواهد شد و این کمیته از ۳ بخش دبیرخانه، امور اداری، مالی و بانک اطلاعاتی تشکیل می‌شود.

الف-۳- تشکیل کمیته نظارت بر طرح‌ها

این کمیته مرکب از چند نفر از اعضای هیأت علمی و اجرایی طرح می‌باشد که از نظر علمی و اجرایی پایان‌نامه‌ها را مورد ارزیابی قرار داده و بر حسن انجام و تدوین پایان‌نامه نظارت می‌کنند.

۵- گردش کار اجرای طرح

۵-۱- تهیه کلیات و مراحل اولیه طرح

این قسمت شامل تعیین اهداف، چهارچوب کلی طرح، تدوین شیوه‌ی اجرا، مراحل اجرا و برنامه‌کاری، تدوین شیوه‌های نظارت و ارزیابی طرح می‌باشد.

۵-۲- انجام مکاتبه با سازمان‌ها، نهادها، دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌ها و مراکز تولیدی دولتی و غیر دولتی جهت جلب همکاری‌ها و اعلام نیازمندی‌های پژوهشی و کاربردی نهادها و سازمان‌های ذیربط در حوزه IT این مکاتبات صورت می‌گیرد و پیرو آن اقدامات زیر انجام می‌پذیرد:

- ۱- استخراج فهرست دستگاه‌ها، سازمان‌ها، نهادها، شرکت‌های دولتی و خصوصی (ضمیمه شماره ۲)
- ۲- استعلام فهرست مراکز تولیدی معتبر وابسته به وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی
- ۳- مکاتبه با سازمان‌ها و ارائه فهرستی از پایان‌نامه‌های مورد نظر و دریافت نیازمندی‌های تحقیقاتی آنها (ضمیمه شماره ۳ و ۴)
- ۴- تهیه فهرست مراکز و سازمان‌های همکار طرح و تدوین تفاهم‌نامه‌های همکاری این مرحله توسط کمیته اجرایی طرح انجام می‌گیرد.

۵-۳- استخراج فهرست موضوعات پیشنهادی سازمان، سازمانها و نهادهای همکار طرح (ضمیمه شماره ۳)

۵-۴- اجرای طرح

در این مرحله اقدامات زیر انجام خواهد شد.

- ۱- ارائه فراخوان از طریق رسانه‌ها و ارسال آن به دانشگاهها (ضمیمه شماره ۵)
- ۲- ارائه فرم درخواست حمایت از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله دکتری (ضمیمه شماره ۶)

- ۳- ارزیابی طرح پیشنهادی و اعلام نتیجه
- ۴- تصویب موضوع پایان نامه ها توسط کمیته علمی و اجرایی
- ۵- عقد قرارداد با دانشجو (ضمیمه شماره ۷)
- ۶- نظارت بر روند تهیه و تدوین پایان نامه ها (ضمیمه شماره ۱)

۵-۵- ایجاد بانک اطلاعاتی و مستندسازی

در این مرحله، بانک اطلاعاتی کلیه مراحل طرح و پایان نامه ها، (نویسنده، اساتید راهنما و مشاور، چکیده پایان نامه،...) مشخصات سازمان ها و نهادها و مراکز تولیدی همکار و نحوه و میزان همکاری آنها در مجموعه ای گردآوری می شود.

۵-۶- نتیجه گیری و استخراج راهبردهای ملی و راهکارهای اجرایی

در این مرحله کمیته علمی طرح، سیاست های کلان و راهبردهای ملی را بر اساس اولویت ها و نیازهای کشور در زمینه IT، استخراج و در اختیار مجموعه دولت و تصمیم گیران و نهادهای قانونگذار و اجرایی قرار می دهند.